

I et fremmed land

Det var i et land ikke så langt her fra, men fremmed var det. Der opstod sager, som politidirektøren ikke altid forstod. Der blev klaget over politiet, men når så redegørelsen fra de involverede betjente forelå, havde der jo slet ikke været noget at klage over. Det skete gang på gang. Hvordan kunne den selvsamme begivenhed tage sig så forskelligt ud? Opstod klagerne, fordi borgerne var ude efter at ramme politiet, eller forstod betjentene i den grad at forklare sig og dække over hinanden?

I overvågningssamfundet er det ikke kun borgerne, som er overvåget, heller ikke myndighedspersoner går fri, så nu og da forelå videooptagelser og fotos som efterfølgende ikke i et og alt kunne støtte betjentenes forklaring, så der i hvert fald opstod berettiget tvivl. Alligevel: Undersøgelser har den svaghed, at de kommer efter begivenhederne, og så bliver det tit ord mod ord.

Derfor satte politidirektøren sig for selv at foranstalte en egen undersøgelse.

Altså måtte han ud i marken. Men enhver kan jo sige sig selv, at hvis politidirektøren satte sig ind i bilen sammen med betjentene, ville det ikke være meget, han oplevede. Derfor besluttede politidirektøren at optræde i byen inkognito, så at sige som en anden Hārūn al-Rashīd, der, som bekendt, havde samme problem med at få oplysninger om sagernes rette sammenhæng og derfor færdedes forklædt i basaren i Bagdad.

Nu var det i det land ikke så let at forklæde sig, som måske dengang i Bagdad, så politidirektøren valgte den snedige udvej at opsøge nye miljøer, hvor man næppe kendte ham. Han havde ikke særlig tit optrådt i TV og hans udseende forekom ret almindeligt, og med lidt nedskruede ambitioner i tøjvalget, så han såmænd ganske almindelig ud.

Et af de miljøer, han fandt på at optræde i, var blandt byens mange digt-scener. Der kom alle mulige mennesker i alle aldre, og der var intet krav om nærmere at redegøre for, hvem man var. Alle var glade for, at den nye ikke helt unge fyr kom med, selvom han ikke selv var blandt bidragyderne. Der var ikke den store fokus på tilhørere, som ikke selv optrådte, og som ikke blev genkendt som hørende til forlags eller medie-verden i øvrigt.

Det var ret almindeligt, at selskabet efter optræden fulgtes ad hen til et sted at spise. I gamle dage ville dette måske have udartet til abefester, men ikke i vore dage. Billig mad og en enkelt fadøl og en animeret snak inden man vendte tilbage til den borgerlige tilværelse, det var såmænd nok. Det var rigeligt, at han interesseret spurgte til de andre. De var ikke uhøflige, men bare for store egoer til virkelig for alvor at spørge ind til hans liv, så her slap han let uden om.

Det egentlige formål – udefra at se politiet i aktion – kom han ikke i nærheden af, men fik, hvad han selv inddrog under ”Stockholmsyndromet”, mere og mere interesse for poesi, og havde da forsøgt sig med forskellige skriverier i den retning til skrivebordsskuffen.

Denne aften skete der imidlertid noget. Med to andre fra selskabet er han på vej op ad en af byens gågader, da han pludselig opdager en politibil komme kørende bag dem. De to andre er i livlig samtale om den enes mistede buskort og har ikke rigtig blik for bilen bag sig, og politidirektøren må advarende råbe dem an. Bilen passerer, men vor ven, som har mistet sit buskort og som er lidt oprevet over denne kedelige kendsgerning, føler sig forulempet midt i sin frustration over at være udsat for at kunne være blevet kørt ned af politiet på en gågade, hvad han påstår absolut ikke ville kunne ske i hans hjemland. Han råber derfor et eller andet efter politibilen, som forsvinder rundt om hjørnet, og vennernes diskussion af buskort, politi og verdenssituationen fortsætter.

Da politibilen pludselig igen dukker op bag dem, fjoller franskmanden videre, og vennerne griber ham i armene og holder ham ind til siden af gaden, da politibilen pludselig standser og betjentene springer ud. Den ene griber fat i franskmanden, mens den anden uden forudgående varsel giver de to andre et kraftig puf, som om der var tale om, at de var i gang med et eller andet kriminelt.

Politidirektøren trækker sig hurtigt tilbage, for ikke at blive genkendt og trækker kasketten dybt ned i panden, mens han iagttager det skuespil, som nu udspiller sig. Betjentene spørger franskmanden, hvad han råbte og forklarer, at han ikke skal forulempe politiet og at de godt hørte, at han råbte ’merde’, og de forstår udmærket fransk. På sin blanding af fransk, landets sprog og engelsk forklarer franskmanden om sit buskort, og at det var denne frustration, som havde fået ham til at sige ’merde’, og at ’merde’ på fransk overhovedet ikke er et skældsord, man råber efter nogen, men et udtryk for frustration. Snak, der ikke kommer noget ud af, og franskmanden erklæres for arresteret og må lægge armene på bilens tag som i enhver god kriminalfilm og lade sig kropsvisitere, dog noget lemfældigt, som han bagefter forklarer, for noget af det første enhver betjent i Frankrig ville have gjort, det var da at sikre sig mobiltelefonen! Vennerne forklarer, at han overhovedet ikke har drukket andet end en fadøl til maden og han ikke har haft til hensigt at forulempe nogen, for han er verdens fredeligste menneske. Han er en rigtig franskmand og vedbliver at argumentere for sin sag, også efter betjentene har sluppet ham og er på vej ind i bilen. ”Lyt nu til dine klogere venner” siger de og forlader valpladsen – rundt om hjørnet.

De tre venner står noget chokerede tilbage, selvom der jo reelt intet er sket. Manden havde jo ikke gjort noget som helst, som kunne forstyrre den offentlige ro og orden. Bevares, franskmanden havde ikke udtrykt den store sympati for politiet, men det var jo fordi de kørte på gågaden, og det var i hvert fald ikke i en form, som kunne forstyrre nogens nattesøvn! Kollegerne havde simpelthen opført sig som nogle mimoser overfor et let offer. De skulle have nogle billige point hjem fra en kedelig patruljetur, og politidirektøren så frem til ved en ’tilfældig’ lejlighed at

kunne studere forløbet set fra deres side. Betjentenes bryske optræden på det spinkle grundlag både over for ham selv og de to andre havde chokeret ham.

Han tænkte på, at politiets magtanvendelse skal være nødvendig og forsvarlig og alene må ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. At det skal indgå i vurderingen af forsvarligheden, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade. Magt skal anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum. Selvfølgelig gælder det også, at slagsmål, skrigen, råben eller anden støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, ikke må finde sted. Man skulle da vist have luppen frem, for at se, at det var det betjentene havde været udsat for! Godt nok er det forbudt at færdes så påvirket af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, at det kan give anledning til ulempe for andre, men de små udråb fra den lille franskmand kunne da ikke tolkes, som om han i den grad var påvirket af alkohol!

Kort og godt, politidirektøren var skuffet! Han kunne jo ikke over for den franske ven røbe, hvem han var, men prøvede efterfølgende på bedste vis at forsvare landet. Han havde blot været ude for et par uheldige typer, der søgte underholdning på arbejdet og som misbrugte deres autoritet til at sætte en skræk i livet på ham, som jo ganske øjensynligt ikke havde vist dem den helt store respekt. Men han forstod godt, at hans franske ven ville sove uroligt den nat. Han så jo i ånden for sig, hvad der kunne være sket, hvis to venner ikke havde været med ham, og han alene havde mødt de to typer fra politiet.

Der var jo sagligt sket meget lidt ved episoden, så politidirektøren kunne ikke bruge sin oplevelse direkte over for de to betjente. Det puf i brystet, han selv havde modtaget fra kollegaen, havde bragt ham faretruende nær hans fra militærtiden indlærte forsvarsreflekser, så han efterfølgende måtte tænke på den mediesag, det kunne have afstedkommet, hvis kollegaen havde fået angreb nummer otte som svar! I hvert fald, tænkte han, kan jeg da bruge noget af oplevelsen i et foredrag ved en lejlighed: ”Kære kolleger, selvom I kan føle jer forulempet, så prøv lige at overveje proportionerne i sagen. Tænk på hvilke negative konsekvenser det får, når disse historiefortællere vil gå videre med jeres hårde og umenneskelige opførsel ikke blot i de store sager, men også ved mødet med et menneske som måske i en frustreret situation blot har været i et højt stemningsleje! Ved en sådan overreaktion kan I skade jer selv, korpset og hele landet.”

Han overvejede også om han skulle sige, at det kunne jo være, at han der står lidt i baggrunden og betragter sceneriet måske var politidirektøren, men det var nok at gå for vidt. En sådan trussel burde jo ikke være nødvendig. Og hvad så den dag, hvor der ikke var vidner til stede?

Per-Olof Johansson